

הכנסת העשרים וארבע

יוזמת: חברת הכנסת גבי לסקי

3753/24/פ

הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (תיעוד חזותי של השימוש במכת"זית), התשפ"ב–2022

1. הוספת סעיף 89א
- בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א–1971¹, אחרי סעיף 89 יבוא:
- "תיעוד חזותי 89א. (א) שימוש במכונת להתזת מים לפיזור הפגנות בהפעלת מכונת להתזת מים לפיזור הפגנות
- (ב) אדם הטוען כי נפגע או ניזוק מפעולת מכת"זית בהפגנה, רשאי לפנות למשטרה ולקבל ממנה את התיעוד החזותי.
- (ג) התיעוד החזותי יועבר לפונה כאמור בסעיף (ב) תתבצע בתוך שבוע מיום הפנייה.
- (ד) על אף האמור בסעיף (ג), ראתה המשטרה שהעברת התיעוד החזותי עלולה לפגוע בחקירה, בביטחון המדינה או בשלום הציבור, רשאית המשטרה לפנות לבית המשפט לשם עיכוב העברת התיעוד עד להסרת המניעה.
- (ה) תיעוד חזותי כאמור בסעיף (א) יישמר במשך 3 שנים.
- (ו) בסעיף זה, "תיעוד חזותי" – תיעוד בהקלטת תמונה וקול, בשילובי."

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

דברי הסבר

בשנים האחרונות משטרת ישראל משתמשת במכת"זית (מכונית להתזת מים לפיזור הפגנות), בתדירות גבוהה.

למרות שנהלי המשטרה מסדירים את הפעלת המכת"זית, באופן מידתי כדי לא לפגוע בחפים מפשע, מתלונות עולה שבמקרים רבים השוטרים לא פועלים בהתאם לנהלים ופוגעים פגיעה קשה ובלתי מידתית במפגינים ובעוברי אורח בלתי מעורבים שעברו לתומם ברחוב, ובמקרים רבים אף בקשישים וילדים – בניגוד לנוהל המשטרתית.

בנוסף, במקרים רבים המשטרה משתמשת בנוזל עם ריח רע, 'בואש', שמותו בניגוד להנחיות גם לעבר בתים וחצרות, כאשר הריח נותר באוויר במשך ימים רבים ופוגע באלפי תושבים חפים מפשע. לאור האמור, מוצע לקבוע בחוק שבכל הפעלת מכת"זית, תופעל באופן אוטומטי מצלמת וידאו שתתעד את פעולת ההתזה. בתיעוד יצויין סוג הנוזל (מים, מים בצבע, בואש וכיו"ב) והתיעוד יישמר במשטרה במשך 3 שנים מיום האירוע.

אדם שטוען שהוא ניזוק מהפעלת המכת"זית, יוכל לדרוש מהמשטרה את צילום הווידאו, כך שבמקרה בו המשטרה לא פעלה כדין, יהיה ניתן להגיש תלונה למח"ש וכן תביעת נזיקין לבית המשפט. עוד מוצע לקבוע שתיעוד הווידאו יועבר למבקש בתוך שבוע, כאשר במקרים חריגים בהם יש חשש לפגיעה בחקירה, בביטחון הציבור או בביטחון המדינה, תוכל המשטרה לבקש מבית המשפט לעכב את העברת התיעוד עד לאחר הסרת החשש.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/3041/24) ועל ידי חבר הכנסת אוסאמה סעדי וקבוצת חברי הכנסת (פ/3648/24). הצעת החוק זהה לפ/3041/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באייר התשפ"ב (09.05.2022)